

יש לי חלום

בשבוע שעבר השתתפה עינט קרמר מאשחר בערב הוקרה ל-50 הנשים מעוררות ההשראה, שנבחרו על ידי המגזין "נשים". קרמר, שהקימה ומנהלת את האירגון "טבע עברי", מפעילה גם את הפרויקט "שמיטה ישראלית" וחולמת ליצור סביבה טובה יותר דרך ערכי היהדות ולחבר בין כל חלקי החברה

דיקלה שחר

"זה היה השלב שבו הרגשתי שאני חופשייה להגשים את החלום, אבל הרגשתי שחסר לי ידע. לכן, נרשמתי ללימודי תואר שני במקרא ובמחשבת ישראל במכון שטרק בני רושלים, והצטרפנו לגרעין אקולוגי שרצה להקים בגליל יישוב מעורב של דתיים וחילוניים. בכל מקום שבו ניסינו להקים יישוב נתקלנו בקשיים רבים, ואז פנו אלינו מאשי חר והציעו לנו להצטרף אליהם, שזה בדיוק מה שרצינו. רוב משפחות הגרעין התיישבו באשחר."

השלמה יהודית

שמוליק בא מבית דתי מאוד. "היום", היא אומרת, "אנחנו מעדיפים להיות זוג לא מור גדר כחילוני או דתי, אבל אני יכולה לומר שהיהדות היא חלק מאוד מרכזי בבית שלנו". לזוג קרמר ארבעה ילדים: שחר בת תשע, שקרי בת שמונה – שתיהן לומדות בבית הספר היסודי משגב, נוה בן החמש וניתאי בן השנתיים. מרי שישי עורכים ביישוב פעילות לילדים הנקראת "יהודים", לחיזוק ערכי היהדות. כך ניתנת לילדים הלומדים במסגרת חילוניות, השלמה בתחום היהדות.

כחלק מצעריה הראשונים בתחום שסללה בעצמה, הצטרפה קרמר לצוות חשיבה שהקים חוזה אקולוגי במודיעין, שם עברה במשך שלוש שנים: "זה מקום מופלא, שעובר עם כל הקהילה. האנשים שמגדלים שם דב-רים בעצמם, צומחים בעצמם ומקבלים כלים והודמנויות בחיים, שקשה למצוא. אני הייתי שם בשנות ההקמה והייסוד. מאז החווה גדלה וכיום גרים שם 60 איש".

כבר אז הפוטנציאל של קרמר בלט: "מהר מאוד הבנו שאני טובה יותר בקשוי קהילה, בכניית תוכניות, בעבודה מול גופים מאשר בתקלואת, ועברתי מעבודת השרה לעיסוק בכל מה שמעל".

לאחר מכן הצטרפת ל"תהודה" – תוכנית למנהיגות יהודית וסביבתית. "התברתי לעומק הברבים, לעולם היהודי-סביבתי, ומשם צמחתי להקמת האירגון שלי 'טבע עברי'."

טבע עברי

"כל מה שעברתי במהלך חיי הוביל אותי ליצור ולמחשבה להקים אירגון כזה, מחבר

בין היהדות לסביבה", אומרת קרמר. "ככל שהעמקתי בעניין הבנתי שלא מדובר רק בשני ציבורים שרוצים לשמור על העולם, אלא במשהו עמוק בהרבה – אנו חווים משבר סביבתי שהוא למעשה משבר תרבותי שפרץ גע גבו, וההתמודדות תבוא מהעולם היהודי. לא מדובר בחורה בתשובה, אלא בכך שרק המורשת שלנו תיתן את הכלים, את ההשראה ואת הפתרון.

"למשל, האיסור 'לא תחמוד'. זה קונספט נפלא, שאם היינו לוקחים אותו בשתי ידיים, העולם היה טוב יותר בהרבה דברים. גם ברמה הסביבתית היינו לוקחים פחות חומרים ומשאבים ומבזבזים פחות, וכך גם היינו זקוקים לפחות תיקון ומיחזור סביבתי".

תחילה אספה קרמר מספר אנשים המתעסקים בחיבור בין היהדות לטבע: "הרבה לפני עירן הפייסבוק הפצתי מייל, שאני מארגנת מפגש בתחום ושאלים שעוסקים בכך, מור ומנים להגיע. זה תפס תאוצה. החברה להגנת הטבע נתנה לנו בית, והגיעו לשם יותר

"בכל מקום שבו ניסינו להקים יישוב נתקלנו בקשיים רבים, ואז פנו אלינו מאשחר והציעו לנו להצטרף אליהם, שזה בדיוק מה שרצינו"

"התבשלה אצלי ההבנה שאני צריכה לחבר בין הרעיונות והעומק הצרכים והעשייה – שבועלם היהודי לבין שבועלם החברתי-סביבתי של ימינו"

סלון ביתה הוא גם המשרד. עינט קרמר | צילום: צביקה נבו

מ-100 איש – רבנים, מורים, מדריכי טיולים שמאמינים בחיבור ובצורך שלי". אחד התומכים היה הרב מיכאל מלכיאור: "באותן שנים הרב מלכיאור היה יו"ר השרד לה לאיכות הסביבה בכנסת. סיפרתי לו על המחשבות שלי, והוא סייע בהקמת האירגון כדי שיעודד הצמחה של רעיונות כאלה. תחילה הקמתי מרכז למידה מכוון, שמנגיש לאנשים ידע בסיסי במגוון נושאים יהודיים סביבתיים, ובשלב הבא הקמנו אסטרטגיה של סוכני שינוי – אנשי מפתח שבכל פעם פועלים לפי נושא ליבה נבחר, מסייעים בהטמעתו בקהילות – בכנסים ובמתנ"סים, ומציעים רעיונות מעשיים לקהילה ירוקה. כיום יש יותר מ-200 יוזמות שפנו אלינו לסייע ולמידע בחיבור ליהדות".

על האירגון, שפועל כבר שבע שנים בהצלחה, מנצחת קרמר. מלבדה יש עוד שלוש עובדות, 15 מרצים ומדריכים ויותר מ-100 מתנדבים. סלון ביתה הוא גם המשרד שממנו היא מנהלת את פעילותה הענפה.

לחזור למקורות

בתחילת שנת 2013 התרוצצה קרמר במסדרונות הכנסת והסבירה לעובדים ולשבים בעיניים בורקות על "שנת שמיטה ישראלית". התארגנות זו נועדה להזכיר לנו שמיטה היא עניין בסיסי ומופשט בהרבה ממה שנהוג לחשוב. אחת לשבע שנים מצווה האדם בישראל לעצור למשך שנה אחת, לנוח ולחזור למקורות. קרמר: "המטרה היא להבין שרכוש חומרי הוא לא הכל. צריך להיזכר שהטבע יודע לרדאג לעצמו גם לבר. זו שנה שתוקש למשפחה, לחברה, לחלש ובעיקר לעתיד. להטעין מצברים ולחזור לשיש שנים נוספות כאדם וכחברה טובים יותר".

המחשבה על מהות השמיטה נבטה בה לאחר לידת בנה הרביעי: "היה לי הרבה זמן פנוי, כי הוא היה תינוק נוח מאוד. זה איפשר לי להרחיב מבט על החיים ולהתבונן פנימה".

השינוי, היא מסבירה, החל לחלחל בשנים האחרונות, בעיקר בזכות הריון על המחאה התברתית. קרמר עברה מבית לבית, בין אירגונים חברתיים, מתנדבים, אנשי רוח ופוליטיקאים: "הופתעתי לגלות לכמה אנשים נדלוקו העיניים. כאילו חיכו לזה הרבה זמן".

כנס שקיימה בנושא השמיטה הישראלית הפך למעין יום חג המוני, עם משתתפים מכל

שכבות האוכלוסייה, חילונים, דתיים וחר-דים: "כולם חיפשו איך אפשר ליצור חברה צודקת בחסות השמיטה".

קרמר נכנסה לפרויקט כבר בשלהי שנת השמיטה הקודמת: "אמרת לעצמי, לא עוד שנת שמיטה כמו שהיתה. מאז החל הרעיון, מדי יום נוסף עוד רעיון חברתי שבוערתו אפשר יהיה לנצל את שנת השמיטה. המור ני הצעות נשלחו במייל, נקבעו עוד ועוד פגישות, רעיונות על חלוקה צודקת, על עזרה לזקקים, על פרישה ושמיטה של חובות למשפחות במצוקה ועזרה פרטנית שתעמיד אותן על הרגליים ופרויקטים נוספים. פרויקט השמיטה היה קרש הקפיצה של האירגון. יותר אנשים לקחו את עניין השמיטה ותירגמו אותו לחייהם במאות פרויקטים".

פרויקט "שמיטה ישראלית", שהחל לני-בוט בסלון ביתה, תפס תאוצה וקיבל תהודה רחבה, הרבה מעבר למה שציפתה קרמר: "הכשרתי את עצמי להיות החוליה המקשרת בין העולם הדתי לבין העולם הסביבתי, כדי שכולם יפעלו ביחד למען חברה טובה יותר במישור הסביבתי".

יש מחשבות על בנייה לפוליטיקה? "לקראת הבחירות רבים שאלו אותי. התיקשו אלי אנשים שהציעו לי להגיש מועמדות לפריימריז של כל המפלגות כערך, אבל בהרגשה שלי באמת להיות פוליטי קאי זה מקצוע שמצריך תכונות אחרות. לא מספיק להיות יום חברתי, או איש חינוך, צריך להיות פוליטיקאי מוכשר ומנוסה. לי, למשל, אין מושג בכל הקשור לביטחון, אבל המצב החברתי, הכלכלי והסביבתי בארץ קשה, כך שלרעתי צריך אנשים טובים ומנוסים שידחפו את הדברים קדימה. לכן, זה עדיין לא הזמן עברתי".

מה החלום? "החלום הוא לא רק לתקן את העולם הסביבתי. החלום האמיתי הוא לחבר בין חלקים שונים בחברה".

על הבחירה בה כאחת מ-50 הנשים המעוררות השראה בקרב נשות המגזר הדתי, שיום מגוון "נשים" ואשר מציין את הנשים שהובילו יוזמות בתחום החברתי-חינוכי ובתחומי התרבות היא אומרת: "זה מחמיא מאוד. אהבתי את הרעיון שאנשים בחרו את הנשים המובילות לדעתם".

כפורים התיקיים אירוע גדול של המגוון, במהלכו הוקירו 50 הנשים הנבחרות.

"למשל, האיסור 'לא תחמוד'. זה קונספט נפלא, שאם היינו לוקחים אותו בשתי ידיים, העולם היה טוב יותר בהרבה דברים"

"היום אנחנו מעדיפים להיות זוג לא מוגדר כחילוני או דתי, אבל אני יכולה לומר שהיהדות היא חלק מאוד מרכזי בבית שלנו"